

STRĖVININKŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ GYVENIMO KOKYBĖS KONCEPCIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Strėvininkų socialinės globos namų (toliau – Globos namų) paslaugų gavėjų gyvenimo kokybės koncepcija (toliau –Koncepcija) apibrėžia gyvenimo kokybės (toliau – GK) sampratą, GK sritis, GK sričių įsivertinimo instrumentų taikymą paslaugų gavėjams, vertinant jų gyvenimo kokybę.
2. Gyvenimo kokybės koncepcijos tikslas – nuolat tobulinti įstaigos teikiamų paslaugų kokybę, užtikrinant paslaugų gavėjų poreikius, lūkesčius ir siekius įvairiose jų gyvenimo srityse.
3. Teikiamomis socialinėmis paslaugomis formuoti paslaugų gavėjų įsitraukimą, dalyvavimą, jų įgalinimą, ugdyti gebėjimą būti svarbia dalimi priimant sprendimus, siekiant pozityvių pokyčių, padėsiančių tapti aktyvesniais, savarankiškesniais ir mažiau priklausomais nuo darbuotojų.

II. GYVENIMO KOKYBĖ BEI JOS VERTINIMO PRINCIPAI

4. Gyvenimo kokybė (GK – schema priedas 1) – tai kompleksinis asmens poreikių tenkinimas, pasitenkinimas gyvenimu (laimė, bendra gerovė, gyvenimo prasmė).
5. GK atspindi dabar egzistuojančių paslaugų gavėjų gyvenimo aplinkybių įvertinimą.
- 6 Gyvenimo kokybės vertinimo principai:
  - **orientacija į pilnavertį gyvenimą** (turi atspindėti tas sritis, kurios prisideda prie asmens pilnaverčio gyvenimo);
  - **konteksto universalumas** (turi būti atsižvelgta į asmeniui svarbią fizinę, socialinę ir kultūrinę aplinką);
  - **konteksto unikalumas** (matuojamos patirtys, bendros visiems ir unikalios kiekvienam).

III. GYVENIMO KOKYBĖS SRITYS

7. Gyvenimo kokybė yra suminis gyvenimo kokybės sričių įvertis: 1 GK sritis + 2 GK sritis + 3 GK + 4 GK sritis = GK.
8. GK sritys – tai *Objektyvi gyvenimo kokybė*, prie kiekvienos iš jų lygiagrečiai eina *Pasitenkinimas gyvenimu (Subjektyvi gyvenimo kokybė)*, kurios sudaro **Egzistencinę paslaugų gavėjų Gyvenimo kokybę**.
9. Viena gyvenimo kokybės sritis įtakoja kitas GK sritis (jos yra glaudžiai persipynusios).
10. GK sritys išskiriamos ir vertinamos remiantis A. Maslow poreikių hierarchijos teorija:
  - 10.1. **fiziologiniai poreikiai** (poreikiai – būtini išgyvenimui: sveikata, poilsis, maistas, vanduo, miegas, grynas oras, apranga, pastogė) – **GK sritis: Gerovė (materialinė gerovė; fizinė sveikata; emocinė savijauta; pasitenkinimas teikiamomis paslaugomis)**;

10.2. saugumo poreikiai (aiškumas, tvarka, emocinės, fizinės ir psichinės grėsmės, baimės ir skurdo nebuvimas, darbo, šeimos, turto saugumas) - **GK sritis: Saugumas** (*saugi aplinka, teisių išmanymas*);

10.3. socialiniai poreikiai (bendravimo, draugystės, jausmas būti svarbiu ir reikšmingu ir prapažintu, noras augti ir tobulėti, kaip asmenybei,) - **GK sritis: Dalyvavimas** (*socialinis įtrauktumas; saviraiška/ savirealizacija; santykiai su aplinkiniais*);

10.4. pripažinimo (reputacija, statusas,) - **GK sritis: Asmeninis augimas** (*savarankiškumas; motyvacija*).

IV. GYVENIMO KOKYBĖS VERTINIMO RODIKLIAI IR PROCEDŪRA

11. Gyvenimo kokybės vertinimo tikslas – peržvelgti, analizuoti, vertinti išsikeltų tikslų pokyčius laike, atsirandančius dėl pasikeitusios gyventojų savijautos/būsenos ir/ar įgyvendintos veiklos.

12. Gyvenimo kokybės vertinimas atliekamas 1 kartą per metus. Vertinama visų įstaigos paslaugų gavėjų gyvenimo kokybė.

13. Gyvenimo kokybės srities vertinimo rodiklis– su GK susijęs asmens suvokimas, elgesys ar būseną, atspindintis gyvenimo kokybės sritį.

14. Gyvenimo kokybė matuojama ir vertinama:

14.1. metų pabaigoje fiksuojant Individualaus socialinės globos plano (toliau – ISGP) išsikeltų tikslų įgyvendinimo pokyčius;

14.2. vykdant paslaugų gavėjų apklausą žodžiu, naudojant iš anksto sudarytą klausimyną kiekvienai GK sričiai įvertinti (žr. 2 priedą) ir kartu fiksuojant paslaugų gavėjų pasitenkinimą teikiamomis paslaugomis (*individualiu ir/ar kolektyviniu lygmeniu*).

15. Gyvenimo kokybės vertinimo tyrimo metodika:

15.1. **Laikotarpis:** Rezultatų įvertinimas atliekamas praėjus 12 mėnesių po išsikeltų GK tikslų. Kiekvienų metų sausio mėnesį įvertinami pasiekti tikslai ir keliama nauji GK tikslai sekantiems metams. Klausimyno užpildymas gali skirtis vieno mėnesio laikotarpiu.

15.2. **Tyrimas.** Taikomas kokybinis tyrimas, struktūruotas interviu.

15.3. **Matavimo instrumentas** yra klausimynas, sudarytas iš uždaro ir atviro pobūdžio klausimų.

15.4. **Visapusiškumas:** Klausimynas skirtas kiekvienam paslaugų gavėjui, kuriam įstaigoje teikiamos socialinės globos paslaugos. *Sunkią negalią turintiems paslaugų gavėjams klausimynas pildomas įstaigos darbuotojų, taikant stebėjimo metodą.*

15.5. **Duomenų gavimo būdas:** Klausimynas pildomas kartu su paslaugų gavėju, *dalyvaujant netiesiogiai su paslaugų gavėju dirbančiais darbuotojais.*

15.6. **Konfidencialumas:** Duomenų rinkimas turi apsaugoti paslaugų gavėjų privatumo teisę ir užtikrinti informacijos konfidencialumą, vadovaujantis Globos namų vidaus tvarkomis. Gauti duomenys individualiu lygmeniu bus įtraukti į ISGP, kolektyviniu lygmeniu bus analizuojami ir naudojami Globos namų ataskaitose, užtikrinant visišką paslaugų gavėjų konfidencialumą.

15.7. **Vertinimo aspektai:**

15.7.1. **Gerovė.** Remiamasi šiais aspektais: *materialinė gerovė, fizinė sveikata, emocinė savijauta ir pasitenkinimas teikiamomis paslaugomis.* Vertinamas paslaugų gavėjo teigiamas mąstymas apie save, savo fizinę sveikatą, fiziologinių poreikių patenkinimą, asmeninę finansinę padėtį;

15.7.2. **Saugumas.** Remiamasi dviem aspektais: *saugia aplinka ir teisių išmanymu*. Vertinamas paslaugų gavėjo mobilumas ir saugumas įstaigoje, jo žinios apie savo teises ir pareigas, džiaugsmą teikiantys santykiai su aplinkiniais, kurie kuriami atliepiant tikruosius poreikius.

15.7.3. **Dalyvavimas.** Remiamasi išvardintais aspektais: *socialinis įtrauktumas, saviraiška, savirealizacija, santykiai su aplinkiniais*. Vertinamas paslaugų gavėjo *bendravimo įgūdžiais, dalyvavimu* su jį supančia aplinka bei įsitraukimu į bendruomenę/ bendrą veiklą.

15.7.4. **Asmeninis augimas.** Remiamasi dviem aspektais: *savarankiškumas ir motyvacija*. Vertinami paslaugų gavėjo turimi savitvarkos ir savarankiškumo įgūdžiai; vertinamos galimybės atskleisti savo kūrybiškumą bei savirealizacijos pokytis.

V. GYVENIMO KOKYBĖS REZULTATŲ ANALIZĖ

16. Globos namams svarbu išsiaiškinti subjektyvią paslaugų gavėjų nuomonę apie jiems svarbias gyvenimo sritis, planuoti ir teikti paslaugas, siekiant gerinti gyvenimo kokybę, stebėti ir tobulinti savo veiklą atsižvelgiant į gyvenimo kokybės įvertinimo rezultatus.

17. Atlikus paslaugų gavėjų apklausas, vykdoma gautų rezultatų analizė, įvertinamas pokytis lyginant gautus tyrimo rezultatus su pirminiais, prieš tai atliktų tyrimų rezultatais.

18. GK rezultatų įsivertinimo tikslas – peržvelgti, analizuoti, vertinti paslaugų gavėjų išsikeltų GK tikslų pokyčius laike, atsirandančius dėl pasikeitusios jų savijautos/būsenos, aplinkos ir/ar veiklos.

19. Duomenų analizei bus naudojama *kokybinio tyrimo metodika* atlikto interviu tyrimo duomenims apdoroti ir sistemingas nagrinėjamo reiškinio aprašymas.

20. Gauti kokybiniai duomenys ir gautų rezultatų analizė bus išreikšti aprašais, komentarais, atvaizduotais lentelėse/paveiksluose.

VI. VEIKSMAI, GERINANTYS GYVENIMO KOKYBĖS SRITIS

21. **Komunikacijos palaikymas ir grįžtamasis ryšys** - bus nuolat bendradarbiaujama su paslaugų gavėjais, jų artimaisiais bei globos namų darbuotojais, atsižvelgiant į jų pastabas, pasiūlymus/rekomendacijas, apibendrinant identifikuotas taisytnas sritis bei tų sričių koregavimą.

22. **Stebėseną** - bus nuolat stebima, ar nekyla numatytos/nenumatytos rizikos, ar GK koncepciją priima darbuotojai, paslaugų gavėjai bei jų artimieji.

23. **Peržiūra** - kokius rezultatus davė GK koncepcijos įdiegimas?

24. **Korekcijos** - peržiūrimos taisytnos GK sritys (koreguojami vertinimo instrumentai ir pan.), atlikus pakeitimus, keičiama dokumentacija.

25. Su pakeista dokumentacija supažindinami paslaugų teikėjai ir gavėjai.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Gyvenimo kokybės koncepcija gali būti keičiama keičiantis vidaus tvarkai, kasmet išbandant praktiškai bei koreguojant.

27. Gyvenimo kokybės koncepcija skelbiama viešai Globos namų internetinėje svetainėje.